

Република Србија
КОМИСИЈА ЗА КОНТРОЛУ
ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ
Број: 401-00-00046/1/2017-01
Београд, 6. јул 2017. године

На основу члана 9. тач. 1) и 2) и члана 16. ст. 1. и 2. Закона о контроли државне помоћи („Службени гласник РС“, број 51/09) и чл. 136. и 137. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“, број 18/16), у поступку накнадне контроле покренутом на основу пријаве Министарства рударства и енергетике, Немањина 22-26, Београд,

Комисија за контролу државне помоћи на 92. седници, одржаној 6. јула 2017. године, доноси

Р Е Ш Е Њ Е

1. Годишњи Програм пословања Акционарског друштва „Електроурежа Србије“, Београд за 2017. годину се не односи на државну помоћ, у смислу члана 2. тач. 1) и 3) Закона о контроли државне помоћи („Службени гласник РС“, број 51/09).

2. Ово решење објавити на интернет презентацији Комисије за контролу државне помоћи.

О б р а з л о ж е њ е

1. Подносилац пријаве и предмет пријаве:

Министарство рударства и енергетике је Дописом Број: 401-00-00301/2017-04 од дана 13. априла 2017. године доставило Комисији за контролу државне помоћи (у даљем тексту: Комисија) захтев за давање мишљења о елементима могуће државне помоћи у поступку реализације Пројекта изградње система за пренос електричне енергије “Трансбалкански коридор” – Фаза 1, Секција 2 (у даљем тексту: Пројекат), са Општим обрасцем пријаве државне помоћи, Годишњим програмом пословања Акционарског друштва „Електроурежа Србије“, Београд за 2017. годину (у даљем тексту: Програм), и пратећим прилозима (у даљем тексту: Пријава), у складу са чланом 3. став 2. Уредбе о начину и поступку пријављивања државне помоћи („Службени гласник РС“, број 13/10).

С обзиром на то да је утврдила да је реализација Пројекта предвиђена Програмом (тачка 7. План инвестиција и подтачка 8.1. Задуженост), Комисија је разматрала цео Програм, са становишта државне помоћи.

2. Опис Акционарског друштва „Електроурежа Србије“, Београд, Програма и Пројекта

2.1. Опис Акционарског друштва „Електроурежа Србије“:

Акционарско друштво „Електроурежа Србије“, Београд (у даљем тексту: ЕМС) основано је Одлуком Владе Републике Србије („Службени гласник РС“, бр. 12/05 и 58/05) и Одлуком о изменама и допунама оснивачког аката Јавног предузећа „Електроурежа Србије“ („Службени гласник РС“, број 88/16), за обављање делатности преноса електричне енергије и управљања преносним системом, као делатности од општег интереса у складу са законом којим се уређује енергетика, са седиштем у Београду, Кнеза Милоша 11.

ЕМС је једини правни субјект у Републици Србији који, сагласно члану 2. тачка 50) Закона о енергетици („Службени гласник РС“, број 145/14), обавља делатност преноса и управљања преносним системом електричне енергије и одговоран је за рад, одржавање и развој преносног система на подручју Републике Србије, његово повезивање са другим системима и за обезбеђење дугорочне способности система да испуни потребе за преносом електричне енергије на економски оправдан начин.

Такође, сагласно члану 109. Закона о енергетици оператор преносног система електричне енергије (ЕМС) дужан је између осталог да: 1) примењује правила релевантних европских асоцијација оператора преносног система чији је члан и учествује у раду Европске асоцијације оператора преносног система; 2) сарађује са операторима преносних система, операторима тржишта и другим релевантним заинтересованим странама, у циљу успостављања интегрисаног регионалног и пан-европског тржишта електричне енергије; 3) не прави дискриминацију између корисника преносног система или група корисника система; 4) корисницима преносног система пружа информације за ефикасан приступ систему на принципима транспарентности и недискриминације.

2.2. Мисија и визија и циљеви ЕМС-а:

Како је наведено у првој тачки Програма у оквиру које се наводе основни подаци о ЕМС-у, основну мисију ЕМС-а представља сигуран и поуздан пренос електричне енергије, ефикасно управљање преносним системом повезаног са електроенергетским системима других земаља, оптималан и одржив развој преносног система у циљу задовољења потреба корисника и друштва у целини, обезбеђивање функционисања и развоја тржишта електричне енергије у Србији и његово интегрисање у регионално и европско тржиште електричне енергије.

ЕМС је савремено конципирана компанија која одговорно и ефикасно обавља функције оператора преносног система и тржишта електричне енергије у Србији као делатности од општег интереса, унапређујући своје пословање у циљу достизања највиших стандарда уз примену принципа одрживог развоја и високе друштвене одговорности.

За 2017. годину ЕМС је дефинисао следеће циљеве:

- продукциони рад система за управљање имовином (Asset management);
- израда интерног стандарда за одржавање енергетских трансформатора – индекс здравља енергетског трансформатора;
- израда студије „Рерафинација минералних уља у употреби у ЕМС-а;
- наставак успостављања и уписа права својине на непокретној имовини ЕМС-а;

- реализација Пројекта „Трансбалкански коридор“ – завршетак изградње ДВ 2кx400 кV Панчево 2 – граница Румуније до краја 2017. године.

2.3. Опис Годишњег програма пословања Акционарског друштва „Електро mreжа Србије“, Београд за 2017. годину:

Правни основ за доношење Програма садржан је у: Закону о енергетици и Закону о буџету Републике Србије за 2017. годину („Службени гласник РС“, број 99/16) .

Програм је утврђен полазећи од макроекономских претпоставки које је утврдила Влада, актуелних општих услова пословања и процена за 2017. годину у погледу пословних, производних и тржишних услова, као и финансијског статуса, економских и производних перформанси ЕМС-а за 2017. годину. Програм је урађен на принципу повећања ефикасности пословања и принципу рационализације.

Даље, Република Србија је један од потписника Уговора о оснивању Енергетске заједнице за југоисточну Европу (Закон о ратификацији Уговора о оснивању Енергетске заједнице између Европске заједнице и Републике Албаније, Републике Бугарске, Босне и Херцеговине, Републике Хрватске, Бивше Југословенске Републике Македоније, Републике Црне Горе, Румуније, Републике Србије и Привремене Мисије Уједињених нација на Косову у складу са Резолуцијом 1244 Савета безбедности Уједињених нација- "Службени гласник РС", број 62. од 19. јула 2006. године – у даљем тексту Уговор о оснивању Енергетске заједнице), којим је, између осталог, предвиђена и примена европских уредби о условима за приступ мрежи ради прекограничне размене електричне енергије (Уредба бр. 714/2009 од 13. јула 2009).

С тим у вези, а по основу наведених прописа, оператори преносних система у југоисточној Европи су у обавези да спроведу координисану расподелу прекограничних преносних капацитета користећи заједничку процедуру расподеле.

ЕМС, као оператор преносног система има такође обавезу да на основу Уговора о оснивању Енергетске заједнице, уредби и директива које су обухваћене *acquis communautaire* и Законом о енергетици на свим својим границама спроводи координисану и заједничку процедуру расподеле прекограничних преносних капацитета са суседним операторима преносних система. У смислу испуњења ове обавезе за границе са операторима преносног система, који су за ту сврху већ основали канцеларије за координисане аукције неопходно је да ЕМС договори спровођење заједничких аукција прекограничних преносних капацитета коришћењем услуга већ основаних канцеларија.

2.4. Опис Пројекта изградње система за пренос електричне енергије “Трансбалкански коридор” – Фаза 1, Секција 2:

У оквиру обавеза утврђених Законом о енергетици, Стратегијом развоја енергетике до 2025. године са пројекцијама до 2030. године („Службени гласник РС“, број 101/15- даље: Стратегија развоја енергетике), десетогодишњим планом развоја преносног система, одговарајућим регионалним инвестиционим плановима и Пан-европским плановима развоја, ЕМС, као национални оператор система за пренос електричне енергије Републике Србије у наредном десетогодишњем, односно двадесетогодишњем периоду планира интензивно улагање у инфраструктуру предвиђену за локални и регионални-интерконективни пренос електричне енергије, а у складу са тим и да реализује Пројекат,

који представља пројекат од највећег националног и регионалног интереса, који уједно дозвољава пренос електричне енергије на великим растојањима уз минималне губитке, спајајући тржишта источне и западне Европе, гарантујући сигурно и стабилно снабдевање домаћих потрошача довољним количинама квалитетне електричне енергије.

Фаза 1 Пројекта обухвата четири секције, од којих се Секција 2 односи на изградњу новог далековода ТС Крагујевац 2 – ТС Краљево, са подизањем ТС Краљево 3 на 400 Кв напонски ниво.

Програмом су планиране активности на реализацији Пројекта чија је инвестициона вредност процењена на 29,6 милиона ЕУР, који ће се реализовати у складу са механизмом „Инвестициони оквир за Западни Балкан“ и то средствима зајма у износу од 15 милиона ЕУР Немачке развојне банке KfW, Франкфурт на Мајни (у даљем тексту: KfW), уз државну гаранцију Републике Србије, затим средствима донације у износу од 6,468 милиона ЕУР, која ће Републици Србији и ЕМС-у бити додељена из Европског заједничког фонда за Западни Балкан WBIF, а коју ће непосредно исплатити KfW и сопственим средствима ЕМС-а у размери 27,5% инвестиционе вредности.

Административне активности на обезбеђивању средстава за финансирање пројекта предвиђене Годишњим Програмом о изменама и допунама годишњег програма пословања ЕМС-а за 2016. годину, на коју је Влада Републике Србије дала сагласност, Решењем 05 Број: 023-12729/2016 од 29. децембра 2016. године, а Програмом, на који је Влада Републике Србије дала сагласност Решењем 05 Број: 023-288/2017 од 24. јануара 2017. године су планирана обавезна средства за реализацију Пројекта и обавезе које проистичу из наведеног кредита KfW банке.

3. Одлука Комисије:

Комисија је на 86. седници, Закључком број: 401-00-00046/2017-01 од дана 21. априла 2017. године покренула поступак накнадне контроле дозвољености државне помоћи, узимајући у обзир да је Програм већ усвојен на седници Владе, одржаној 24. јануара 2017. године (Решењем о давању сагласности на Програм 05 Број: 023-288/2017), тј. пре доношења одлуке Комисије.

Комисија је на 92. седници, одржаној 6. јула 2017. године, разматрала сву достављену документацију како би оценила да ли су у конкретном случају ради о додели државне помоћи у смислу члана 2. тачка 1) Закона о контроли државне помоћи („Службени гласник РС“, број 51/09 – у даљем тексту: Закон), којим је прописано да је државна помоћ сваки стварни или потенцијални јавни расход, или умањено остварење јавног прихода, којим корисник државне помоћи стиче повољнији положај на тржишту у односу на конкуренте, чиме се нарушава или постоји опасност од нарушавања конкуренције на тржишту.

Приликом доношења одлуке Комисија је узела у обзир да:

- је ЕМС основан Одлуком Владе као јавно предузеће, а Одлуком о изменама и допунама оснивачког акта Јавног предузећа „Електроурежа Србије“, Београд, ЕМС постаје акционарско друштво чија је основна делатност пренос електричне енергије, управљање преносним системом организовања тржишта електричне енергије и организовање тржишта електричне енергије, као делатностима од општег интереса;

;

- је Република Србија оснивач и једини акционар ЕМС-а, а права оснивача остварује Влада;

- је ЕМС једини правни субјект у Републици Србији који, сагласно члану 2. тачка 50) Закона о енергетици, обавља делатност преноса и управљања преносним системом електричне енергије и одговоран је за рад, одржавање и развој преносног система на подручју Републике Србије, његово повезивање са другим системима и за обезбеђење дугорочне способности система да испуни потребе за преносом електричне енергије на економски оправдан начин;

- је сагласно члану 159. Закона о енергетици оператор преносног (ЕМС), односно дистрибутивног система електричне енергије дужан да омогући корисницима система приступ систему по регулисаним ценама на принципу јавности и недискриминације, у складу са одредбама овог закона, као и прописима и правилима о раду система донетим на основу овог закона;

- се сагласно члану 163. Закона о енергетици приступ преносном систему у прекограничној размени електричне енергије остварује на основу права на коришћење прекограничног преносног капацитета. Право на коришћење прекограничних преносних капацитета, додељује се на недискриминаторан и транспарентан начин, у складу са усаглашеним техничким критеријумима рада повезаних преносних система и правилима за расподелу прекограничних преносних капацитета;

- су Програмом предвиђена средства за реализацију Пројекта који обухвата изградњу новог далековода ТС Крагујевац 2 – ТС Краљево, са подизањем ТС Краљево 3 на 400 Кv напонски ниво и који треба да реализује ЕМС у оквиру обавеза предвиђених Законом о енергетици, Стратегијом развоја енергетике, десетогодишњим планом развоја преносног система, одговарајућим регионалним инвестиционим плановима и Пан-европским плановима развоја;

- Пројекат представља пројекат од највећег националног и регионалног интереса који који спајајући тржишта источне и западне Европе, гарантује сигурно и стабилно снабдевање домаћих потрошача, довољним количинама, квалитетне електричне енергије и да се Трансбалканским коридором за пренос електричне енергије директно обезбеђује дугорочна енергетска сигурност Републике Србије. Такође, преносни систем Републике Србије је повезан интерконективним везама са осам суседних држава, а услед географског положаја, систем за пренос електричне енергије Републике Србије представља природну везу између осталих преносних система у региону;

- ће се Пројекат, чија је инвестициона вредност процењена на 29,6 милиона ЕУР, финансирати из три извора: средствима зајма КfW у износу од 15 милиона ЕУР, уз државну гаранцију Републике Србије, средствима донације у износу од 6,468 милиона ЕУР, која ће Републици Србији и ЕМС-у бити додељена из Европског заједничког фонда за Западни Балкан WBIF, а коју ће непосредно исплатити КfW и сопственим средствима ЕМС-а у размери 27,5% инвестиционе вредности.

Имајући у виду да, сагласно члану 2. став 1. Закона о јавним предузећима („Службени гласник РС“, број 15/16) и члану 16. став 1. тачка 3) и став 2. истог члана Закона о енергетици, делатност преноса електричне енергије и управљања преносним системом, представља делатност од општег интереса, ради чијег обављања је и основан ЕМС, као оператор преносног система и који је, по закону, дужан да наведену делатност обавља на објективан, транспарентан и недискриминаторан начин, додела јавних средстава у циљу изградње инфраструктуре предвиђене за локални и регионални-интерконективни пренос електричне енергије, односно одржавања и развоја преносног система на подручју

Републике Србије, његово повезивање са другим системима и за обезбеђење дугорочне способности система да испуни потребе за преносом електричне енергије на економски оправдан начин, се не односи на доделу државне помоћи, у смислу члана 2. тачка 1) Закона, јер не постоји нарушавање или опасност од нарушавања конкуренције на тржишту. Такође у смислу члана 2. тачка 3) Закона, ЕМС не представља корисника државне помоћи, узимајући у обзир чињеницу да корисник државне помоћи представља свако правно и физичко лице, које у обављању делатности производње и/или промета робе и/или пружања услуга на тржишту, користи државну помоћ у било ком облику. У вези са тим, Комисија сматра да нити Програм, нити реализација Пројекта, која између осталог подразумева и гаранцију Републике Србије у корист KfW по задужењу ЕМС-а, не садрже елементе државне помоћи.

У складу са наведеним, Комисија је донела решење као у диспозитиву.

Упутство о правном средству: Ово решење је коначно у управном поступку и против њега се може покренути управни спор у року од 30 дана од дана достављања.

ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ

Достављено:

- Министарству рударства и енергетике
- Архиви